

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia maja 2011 r.

**Pani
Iwona Musiał
Dyrektor
Szkoły Podstawowej
im. Pamięci Obrońców Niepodległości
w Sipiorach**

LBY-4101-25-07/2010
P/10/074

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy skontrolowała Szkołę Podstawową im. Pamięci Obrońców Niepodległości w Sipiorach (zwaną dalej „Szkołą”) w zakresie wykorzystania środków publicznych na pomoc materialną dla uczniów w latach 2009-2011 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 31 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Pozytywną ocenę uzasadniają w szczególności: działania Szkoły związane z rozpoznawaniem potrzeb w zakresie udzielania pomocy materialnej uczniom, rzetelne udzielanie rodzicom informacji o formach i źródłach pomocy materialnej, objęcie pomocą wszystkich potrzebujących uczniów, realizowanie zadań w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i programów Agencji Własności Rolnej pn. *Owoce w szkole* oraz *Szklanka mleka*, a także podejmowanie działań wspierających uczniów znajdujących się w trudnych warunkach materialnych w ramach możliwości Szkoły określonych w jej statucie.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Szkoła dysponowała diagnozą potrzeb uczniów w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Dane z tego zakresu były zawarte w dokumentacji Szkoły (*Karty dziecka sześciolatniego*, teczki wychowawców klas i dokumentacja pedagoga szkolnego). W celu rozpoznawania potrzeb materialnych uczniów Szkoła współpracowała z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej (MGOPS).

Informacje dla rodziców dzieci o warunkach i formach pomocy materialnej znajdowały się na tablicy ogłoszeń Szkoły.

W latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011 do Szkoły uczęszczało odpowiednio 64, 63 i 58 uczniów². W trudnych warunkach materialnych znajdowało się w tym okresie odpowiednio 45, 35 i 28 uczniów.

Wszyscy uczniowie znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej korzystali z pomocy o charakterze socjalnym, udzielanej w różnych formach. W latach 2009-2010 ze stypendium socjalnego skorzystało 50 uczniów Szkoły (odpowiednio: 29 i 21 osób), a kwota udzielonej w tym okresie pomocy wyniosła 23 877,60 zł.

W latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 z pomocy w ramach programu *Wyprawka szkolna* skorzystało odpowiednio 13 i 9 uczniów. Wartość tej pomocy wyniosła odpowiednio 1 799,15 zł i 1 509,42 zł. Przyznawaniem pomocy w ramach programu *Wyprawka szkolna* zajmował się bezpośrednio Gminny Zespół Oświaty w Kcyni (GZO), który przysyłał do Szkoły informacje na temat uczniów objętych wsparciem.

W 2009 r. w *Programie dożywiania* realizowanym w okresie roku szkolnego przez MGOPS, uczestniczyło 26 uczniów, z tego 3 osoby zostały wytypowane przez Szkołę. Kwota udzielonej w 2009 r. pomocy wyniosła 9.994,40 zł. W 2010 r. z tej formy pomocy skorzystało 26 uczniów, z tego 6 osób zostało wytypowanych przez Szkołę. Kwota udzielonej w 2010 r. pomocy wyniosła 10.797,80 zł.

W ramach Programu *Szklanka mleka* wsparciem objęto wszystkich uczniów klas I-VI, tj. w roku szkolnym 2008/2009 – 67 osób, w roku szkolnym 2009/2010 – 63 osoby, w roku szkolnym 2010/2011 – 56 osób. W ramach Programu *Owoce w szkole* wsparciem objęto wszystkich uczniów klas I-III, tj. w roku szkolnym 2009/2010 – 27 osób, w roku szkolnym 2010/2011 – 28 osób.

W statucie Szkoły przewidziano podejmowanie działań wspierających potrzeby uczniów polegających m. in. na zwolnieniu z opłaty składki ubezpieczeniowej, pozyskiwaniu sponsorów na zakup podręczników i przyborów szkolnych, a także na dofinansowaniu

² Według stanu na 30 września.

wyjazdów oraz imprez kulturalno-rozrywkowych. W latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011 z ww. form pomocy skorzystało odpowiednio 42, 42 oraz 7 uczniów.³

W roku szkolnym 2009/2010 jeden uczeń Szkoły otrzymał nagrodę Burmistrza za najlepsze wyniki w nauce. Zasady przyznawania tego rodzaju świadczeń zostały określone w Uchwale Nr XLIV/371/2006 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 11 sierpnia 2006 r.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały w szczególności na: nieprzestrzeganiu procedur w realizacji programu *Wyprawka szkolna* określonych w rozporządzeniach Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2009 r.⁴ oraz z dnia 28 maja 2010 r.⁵; ustaleniu w *Regulaminie przyznawania stypendiów motywacyjnych*⁶ - niezgodnych z przepisami - warunków przyznawania tych stypendiów i nieprzestrzeganiu art. 90g ust. 9 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁷ zwanej dalej „ustawą o systemie oświaty” w procesie ich przyznawania i wypłaty.

1. Wnioski o przyznanie pomocy w ramach *Wyprawki szkolnej* w okresie objętym kontrolą nie były składane do Dyrektora Szkoły, lecz do Dyrektora Gminnego Zespołu Oświaty w Kcyni (GZO). Dyrektor Szkoły nie sporządzał listy uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy i nie przekazywał jej Burmistrzowi Kcyni, właściwemu ze względu na siedzibę Szkoły. Dyrektor nie podejmował również decyzji w sprawie przyznania pomocy. Zadania Dyrektora Szkoły w powyższym zakresie, jak również zwrot rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) kosztów zakupu podręczników wykonywał GZO, co uzasadniono tym, że do właściwości tego Zespołu należą wszelkie sprawy związane z przyjmowaniem i rozpatrywaniem wniosków o pomoc, a także przyznawaniem i rozliczaniem pomocy.

Zdaniem NIK naruszało to zasady wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 2010 r.⁸, określone w:

- § 3 ust. 2, zgodnie z którym, wniosek o udzielnie dofinansowania w ramach wyprawki szkolnej składa się do dyrektora szkoły, do której uczeń będzie uczęszczał,

³ Według stanu na 30 września.

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników (Dz. U. Nr 76, poz. 642)

⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników oraz wypłaty uczniom zasiłku powodziowego na cele edukacyjne (Dz. U. Nr 95, poz. 612 ze zm.)

⁶ Zarządzenie nr 6/2008 Dyrektora Szkoły Podstawowej w Sipiorach z dnia 30 września 2008 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania stypendium motywacyjnego dla uczniów Szkoły Podstawowej im. Pamięci Obrońców Niepodległości w Sipiorach.

⁷ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁸ Wcześniej zasady przyznawania pomocy w ramach programu *Wyprawka szkolna* były uregulowane w wyżej wymienionym rozporządzeniu Rady Ministrów z 27 kwietnia 2009 r.

- § 4 ust. 1, zgodnie z którym dyrektor szkoły sporządza listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy oraz przekazuje ją odpowiednio wójtowi gminy, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwemu ze względu na siedzibę szkoły,
- § 6, który stanowi, że dyrektor szkoły po analizie wniosków dotyczących uczniów, o których mowa w § 2 ust. 4 i 5 ww. rozporządzenia, oraz zgodnie z informacją o liczbie uczniów zakwalifikowanych do otrzymania pomocy, podejmuje decyzję w sprawie przyznania pomocy.

W ocenie NIK, w związku z powierzeniem GZO prowadzenia obsługi finansowo-księgowej szkół, do zadań Zespołu należy jedynie wypłata rodzicom należności po uprzednim ich zatwierdzeniu przez dyrektora szkoły. Natomiast przyznawanie tego rodzaju pomocy uczniowi jest obowiązkiem Dyrektora Szkoły.

2. Obowiązujący w Szkole *Regulamin przyznawania stypendium motywacyjnego* (zwany dalej „Regulaminem”) nie przewidywał możliwości przyznawania stypendiów motywacyjnych za osiągnięcia sportowe. Wysokość stypendium została określona przez Dyrektora Szkoły w *Regulaminie* bez porozumienia z organem prowadzącym Szkołę, tj. komisją stypendialną i radą pedagogiczną, co naruszało art. 90g ust. 10 ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym wysokość stypendium ustala dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii komisji stypendialnej i rady pedagogicznej oraz w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę. Ponadto, określona w wymienionym *Regulaminie* średnia ocen wymagana do przyznania uczniowi stypendium za wyniki w nauce nie została ustalona przez komisję stypendialną. Nie zasięgnięto również opinii samorządu uczniowskiego, co stanowi naruszenie art. 90g ust. 7 ustawy o systemie oświaty. Poza tym, w *Regulaminie* określono, że świadczenie otrzymują uczniowie klasy V i VI, którzy m.in. otrzymali wzorową lub bardzo dobrą ocenę z zachowania pomimo, że ustawa o systemie oświaty, w art. 90g ust. 2 stanowi, że stypendium za wyniki w nauce może być przyznane uczniowi, który uzyskał m. in. ocenę z zachowania co najmniej dobrą.

3. W okresie objętym kontrolą stypendium motywacyjne przyznano jednemu uczniowi, na zakończenie roku szkolnego 2009/2010. Wartość udzielonej pomocy finansowej wyniosła 182,00 zł. Zgodnie z art. 90g ust. 9 ustawy o systemie oświaty, stypendium za wyniki w nauce jest wypłacane raz w okresie (semestrze). W ocenie Najwyższej Izby Kontroli przyznanie stypendium uczniowi klasy VI po zakończeniu roku szkolnego, pozbawia to świadczenie charakteru motywacyjnego. Z treści art. 90c ust. 3 pkt 1 ustawy o systemie

oświaty wynika jednoznacznie, że stypendium za wyniki w nauce jest świadczeniem pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym.

Stwierdzono ponadto, że wniosek o przyznanie stypendium motywacyjnego za wyniki w nauce został złożony przez wychowawcę klasy i zawierał uzasadnienie oraz informacje o spełnianiu kryteriów określonych w Regulaminie. Dokumentacja dotycząca przyznania wymienionego stypendium nie zawierała opinii komisji stypendialnej, co stanowi naruszenie art. 90g ust. 8 ustawy o systemie oświaty. Ponadto, Dyrektor Szkoły, występując do Gminnego Zespołu Oświaty (zajmującego się bezpośrednią wypłatą świadczenia), przyznał stypendium w wysokości 182,00 zł pomimo, że w *Regulaminie przyznawania stypendium motywacyjnego* ustalono, iż jego wysokość nie może przekroczyć kwoty 128,00 zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) podjęcie działań w celu realizacji programu *Wyprawka szkolna* w sposób zapewniający przestrzeganie procedur określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 28 maja 2010 r.,
- 2) określenie w Regulaminie zasad przyznawania i wypłaty świadczeń pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym zgodnie z przepisami ustawy o systemie oświaty,

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.